

7. Олексюк О. М. Музична педагогіка : навч. посіб. М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. 247 с.
8. Помиткін Е. О. Психологія духовного розвитку особистості. Монографія. К.: Наш час. 2006. 280 с.
9. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька : навчальний посібник. Навчальна книга – Богдан, Тернопіль. 2005. 360 с.

*Дудик Романа Володимирівна
(м. Івано-Франківськ, Україна)*

DOI: <https://doi.org/10.37835/AMS-2024-17-18-04-3.02>

УДК 784.1

Вплив хорової діяльності на психологічний та духовний розвиток особистості школяра

Хорова музика позитивно та різноманітно впливає на психологічний, соціальний та духовний розвиток особистості школяра. Участь у хорі сприяє вираженню, розвитку, переоцінці емоцій та навіть соціальних навичок, таких як співпраця, взаємодопомога та взаєморозуміння. Це може підвищити віру у власні здібності та самооцінку та сприяє психічному здоров'ю.

Виконання музики у хорі дозволяє дитині виразити свої почуття через музичний образ, а також зрозуміти власні емоції та впоратися з ними. Спів у хорі може допомогти зняти стрес та напругу у школярів. Музичне виконання може бути засобом виразу радості, суму, надії та інших почуттів, що сприяє психологічному благополуччю.

Також музичне виконання у хорі вимагає концентрації уваги до деталей та пам'яті, вміння слухати інших, що сприяє розвитку когнітивних навичок. Дослідження показали, що діти, які займаються музикою, можуть мати покращені результати у навчанні.

Хорове музичне виконання у хоровому колективі дає дитині можливість виразити себе та стати важливою частинкою групи. Це може підвищити її самооцінку та впевненість у собі, покращити відносини з однолітками та розвинути навички комунікації.

Загалом, хорова музика може бути важливим інструментом для психічного розвитку дитини, покращуючи її емоційний стан, сприяючи соціальній взаємодії, самовираженню когнітивному та духовному розвитку. Окрім цього хоровий спів має терапевтичний ефект з властивістю заспокоювати, розслабляти та підвищувати настрої.

Хорова музика має потужний **духовний вплив**. Виконання релігійних чи духовних музичних композицій сприяє пошуку значення та розгортанню духовних аспектів особистості.

Загалом, **мистецька терапія є важливим інструментом у педагогічній практиці** для підтримки розвитку учнів у різних аспектах.

Наведемо кілька можливостей використання *мистецької терапії* у педагогічній роботі:

1. Використання мистецької терапії може допомогти дітям виражати свої почуття та емоції через творчість. Різноманітні мистецькі вправи, такі як малювання, скульптура або театральні ігри, можуть сприяти розумінню і переробці емоцій;
2. Мистецька терапія може сприяти розвитку соціальних навичок учнів, таких як співпраця, взаємодопомога та взаєморозуміння. Групові проекти або колективні мистецькі вправи можуть підвищити взаємодію між учнями та розвинути навички співпраці;
3. Мистецька терапія сприяє розвитку креативного мислення та здатності до розв'язання проблем. Вона може стимулювати уяву та допомагати учням знаходити нестандартні шляхи вирішення проблем;
4. Через мистецьку творчість учні можуть виражати свою унікальну особистість та ідентифікувати власні цінності та інтереси. Це сприяє розвитку самосвідомості та самовираження;
5. Мистецька терапія може мати терапевтичний ефект, сприяючи зняттю стресу, заспокоєнню та підвищенню настрою. Вона може бути корисною для учнів з емоційними та психологічними проблемами;
6. Мистецька терапія може допомогти відкривати для учнів різноманітні культурні традиції та сприяти взаєморозумінню між різними культурними групами.

Використання саме **хорової терапії у педагогічній практиці** значно позитивно впливає на шкільне середовище, а саме:

- участь у шкільному хорі сприяє розвитку соціальних навичок, таких як співпраця, взаємодопомога та взаєморозуміння. Працюючи разом у хоровому складі, учні вчаться працювати в колективі та розвивати взаємоповагу.
- хорова терапія дозволяє учням виражати свої емоції через музику. Спів може слугувати засобом виразу радості, суму, надії та інших почуттів, допомагаючи учням краще розуміти власні емоції.
- участь у хорі може покращити мовленнєві навички учнів, так як вони вчаться чітко вимовляти слова та правильно використовувати дихання для максимальної ефективності співу.

- виконання музичних композицій вимагає від учнів концентрації та зосередженості. Постійна практика співу може також покращити пам'ять учнів, оскільки вони повторюють музичні фрази та тексти.
- хор може бути місцем, де учні можуть виразити свою унікальну особистість та відчувати себе частиною спільноти. Кожен учасник може внести свій особисто індивідуальний внесок у хоровий виконавський процес.
- хорова музика може мати терапевтичний ефект, знімаючи стрес, піднімаючи настрій та допомагаючи учням відчувати себе краще після тривкого дня навчання.
- деякі хорові композиції можуть мати духовний зміст, що дозволяє учням розглядати важливі питання та відкривати для себе нові аспекти духовності.

Сучасна хорова діяльність значно впливає на креативне мислення школяра, зокрема:

- 1) участь у хоровому колективі включає в себе виконання музичних композицій, що стимулює творчий процес. Школярі мають можливість виражати свою індивідуальність через музику, використовуючи свій голос для виразу почуттів та емоцій.
- 2) під час виконання хорових партій учні мають можливість експериментувати з різними музичними ідеями та звуками. Це сприяє розвитку креативного мислення та дозволяє їм відчувати себе вільними в творчих процесах.
- 3) участь у хорі вимагає співпраці з іншими учасниками. Виконання хорових композицій в групі сприяє колективному творчому процесу, де кожен учасник вносить свій особистий внесок у створення музики.
- 4) під час музичного виконання школярі можуть експериментувати з імпровізацією, виражаючи свою унікальність та індивідуальність через музичний вираз. Це допомагає їм розвивати свої творчі здібності та довіру до власних можливостей.
- 5) під час вивчення та музичного виконання школярі навчаються уважно слухати, аналізувати та інтерпретувати різні музичні елементи. Це сприяє розвитку їхньої уваги та уваги до деталей, що є важливими аспектами креативного мислення.

Загалом, хорова діяльність надає школярам можливість розвивати свої творчі здібності, експериментувати та виражати свою індивідуальність через співпрацю у вторчому процесі. Це сприяє розвитку їхнього креативного мислення та відкриває нові можливості для самовираження та розвитку.

Бажання співати у хорі може мати значний психологічний та соціальний вплив на школяра. Наведемо кілька причин, чому дитина може мати бажання приєднатися до хору:

- 1) спів приносить задоволення дитині, створює позитивні емоції та підвищує настрій;
- 2) участь у хорі дає можливість дитині спілкуватися, взаємодіяти, знайомитися з новими друзями;
- 3) хор може бути тим місцем, де дитина може виразити свої почуття та емоції через музику. Це допомагає розвивати її самосвідомість та відчуття самооцінки;
- 4) участь у хорі сприяє розвитку музичних навичок, таких як спів, ритміка та музична виразність. Це може покращити музичну грамотність та збільшити інтерес до музики загалом;
- 5) деякі діти можуть відчувати внутрішню потребу в самовираженні через музику. Вони можуть відчувати себе більш комфортно виражати свої почуття та думки через спів;
- 6) деякі діти можуть знаходити духовність у музиці та хоровому співі. Участь у хорі може бути для них стимулом з'єднатися зі певними духовними аспектами та розглядати важливі життєві питання через музичний вираз.

Загалом, бажання співати у хорі може бути результатом багатьох факторів, від емоційного задоволення до соціальної взаємодії та розвитку навичок. Підтримка цього бажання позитивно впливає на психологічний та соціальний розвиток особистості школяра.

Участь у хорі допомагає школяру розширити своє культурне коло та розуміння музичної спадщини. Деякі хорові композиції можуть мати духовне значення, що сприяє розвитку його духовних переконань та цінностей.

Таким чином, стверджуємо, що участь у хоровому колективі значно впливає на психологічний, соціальний та культурний розвиток школяра.

Школярі, які приєднуються до хорового колективу, мають можливість спілкуватися, співпрацювати та взаємодіяти з однолітками та педагогами. Вони покращують власні соціальні навички, такі як співпраця, взаємодопомога та взаєморозуміння. Виражаючи емоції через спів, школярі розвивають свою індивідуальність. Участь у хорі сприяє розвитку музичних навичок, таких як спів, ритміка та музична виразність. Школярі вчать слухати музику, вивчати нові пісні та вдосконалювати свій голос.

Виступи у хоровому колективі дають можливість дітям відчути себе важливими та цінними учасниками групи, що підвищить їхню самооцінку та впевненість у собі.

Отже, участь у хоровому колективі має велике значення для школяра, допомагаючи йому розвивати соціальні навички, виразно виражати свої почуття, підвищувати самооцінку, вдосконалювати музичні вміння та збагачувати свій культурний та духовний світогляд.

Література:

1. Дудик Р. В. Особливості впливу класичної музики на формування особистості дітей. *Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки: теорія і практика*. Запоріжжя, 2020. С.187-192.
2. Лобода О. Є. Категорії "творчість" і "музичні здібності": психологічний та педагогічний підходи. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Серія 14: Теорія і методика мистецької освіти. Вип. 26. К., 2019. С. 49–54. Джерело доступу: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/26542>.
3. Малашевська І. В., Лазука М. М. Вплив музики на формування особистості молодого покоління. *Збірник наукових праць: педагогічні науки*. Херсон: видавничий дім "Гельветика", 2020. Вип. 93. С. 44-49.
4. Матящук О. М., Шумська В. С. Психологічні аспекти впливу музичного мистецтва на формування національної свідомості особистості. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. Т. 1. 2019. № 63. С. 55-58.
5. Світайло С. В. Методика роботи з дитячим хоровим колективом: навч.-метод. посібник для студ. вищих навч. закладів III–IV рівня акредитації. К.: Унів. коледж Київського ун-ту ім. Бориса Грінченка, 2016. 140 с. Джерело доступу: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/14757>.

Швидків Галина Романівна
(м. Рівне, Україна)

DOI: <https://doi.org/10.37835/AMS-2024-17-18-04-3.03>

УДК 784

Роль естетичних якостей української народної пісні у формуванні духовної особистості співака

Основою вокальної школи в Україні є народна пісня, яка завжди була підпорядкована формуванню людини – трудівника, патріота, гуманіста, розвитку духовної особистості. Сучасна вокальна освіта поєднує в собі різні аспекти комунікації, в тому числі й з духовно-мистецьким простором. Вона допомагає розуміти та сприймати мистецтво, а також розвивати духовну сферу особистості. У рамках предмету "Постановка голосу" студенти ознайомлюються з дотичними видами мистецтва такими як література, театр, живопис, історія музики тощо. Це дозволяє їм розкривати власні творчі здібності, розвивати креативність та виражати свої почуття через мистецтво співу. Крім того, вокальне навчання надає знання про народну пісню, історію та цінності, які пов'язані з духовним життям особистості. Студенти вчаться